

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาหลักการแสดงของนางสุรปนา ซึ่งเป็นตัวละครเอกในละคร ดึกดำบรรพ์ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน สุรปนาขมปา เกี่ยวกับความเป็นมา ขององค์ประกอบ และแบบแผน การแสดงนางสุรปนาและนางสุรปนาตัวแปลง โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การสังเกต การแสดงบนเวที วิทัศน์ ภาพถ่าย และการฝึกหัดรำด้วยตนเองโดยศิลปินต้นแบบที่มีประสบการณ์แสดงเป็น นางสุรปนา

ผลการศึกษาพบว่า นางสุรปนาเป็นตัวละครสำคัญในการดำเนินเรื่องเรื่องราวของละครดึกดำบรรพ์เรื่อง รามเกียรติ์ ตามแบบแผนของกรมศิลปากร ที่ได้ต้นแบบบทละครมาจากบทพระนิพนธ์ใน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่งได้ทรงนำเค้าโครงเรื่องมาจากมหากาพย์เรื่อง รามายณะ ของอินเดีย แสดงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2491

นางสุรปนาจัดเป็นนางยักษ์ชั้นสูงที่มีกิริยามารยาทไม่เรียบร้อย มีอิทธิฤทธิ์สามารถแปลงกายและ เหาะเหินเดินอากาศได้ นางสุรปนามีอุปนิสัยเอาแต่ใจตนเอง หึงหึงงง เจ้าเล่ห์เพทุบาย มีนิสัยเจ้าชู้ อีกทั้งยังมีนิสัยโลเลและพาลเมื่อไม่ได้มาซึ่งสิ่งที่หวังไว้ นางแปลงกายเป็นสตรีรูปงามเพื่อยั่ววนพระรามและ พระลักษมณ์ให้หลงใหลเมื่อไม่สมหวังจึงพาลและใช้กำลังเข้าทำร้ายร่างกายผู้อื่น จากการที่นางแปลงกาย นางสุรปนาจึงมีลักษณะของนางยักษ์ที่เป็นนางกษัตริย์และนางแปลงที่มีลักษณะของนางยักษ์แฝงอยู่

แบบแผนการรำของนางสุรปนามีลักษณะสำคัญ 2 รูปแบบ คือ 1. ตัวนางยักษ์ ใช้ท่ารำเฉพาะของ นางยักษ์ มีการรำที่หนักแน่น สง่างามอย่างนางยักษ์ วงและเหลี่ยมกว้างกว่าตัวนางปกติ 2. ตัวนางยักษ์แปลง ใช้ท่ารำที่ผสมระหว่างตัวนางยักษ์และตัวนาง รำอย่างกระฉับกระเฉงว่องไว มีจิตตมารยา เน้นการกระทบจังหวะ แรงและหนักแน่นอันเป็นลักษณะแฝงของนางยักษ์ นอกจากนี้ ยังมีการแทรกบทบาทตลกแต่ไม่หยาบคาย เพื่อสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชม การขับร้องต้องร้องตรงจังหวะ ร้องเต็มเสียงและไม่เสียงไม่เพี้ยน มีการเน้นเสียงสูง และต่ำให้สอดคล้องกับอารมณ์ตามบทบาท รวมทั้งเน้นการแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าและแววตาให้ชัดเจน ในระดับมากกว่าปกติ ส่วนเครื่องแต่งกายแต่งเครื่องทรงกษัตริย์ตามแบบละครหลวง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ช่วย เสริมการแสดงให้ดูสมจริงมากขึ้น

การวิจัยบทบาทของนางยักษ์ในละครรำของไทยมีอยู่เป็นจำนวนน้อย ควรมีการศึกษาในด้านบทบาท การแสดงของตัวละครประเภทนางยักษ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการนาฏศิลป์ไทยทั้งด้านการแสดง และด้านงานวิชาการ รวมทั้งเป็นการเผยแพร่เกียรติคุณของนาฏศิลป์ที่แสดงบทบาทนางยักษ์และเผยแพร่ รูปแบบการแสดงให้เป็นที่ยอมรับและดำรงอยู่คู่ชาติไทยสืบไป

This thesis is to study the performance principles of Surapanakha, the leading role in the Lakon Dukdumbun name Ramakien including the history, performance elements, dance patterns of Surapanakha role. Research methodology is based upon documentary, interviewing, observation of actual performances, VCD, photographs, and researcher's dance practice with dance experts who played this role.

According to the case-studied, Surapanakha is one of the most important character in Ramakien : Thai version based on Indian Hindu epic written over 2,000 years ago, " Ramayana", The version recognized today was compiled in the Kingdom of Siam under the supervision of was written by His Royal Highness Prince Narissaranuwattivongse. Surapanakha is an Ogress, the youngest sister of Toskan. She is very rude, cruel, tricky and have special woe for impersonate. She met with Rama, Lakshman and Sida in the forest. Being in love with Rama, she transformed herself to be a beautiful woman and made a woe to Rama and tried in vain to interest him. She found that either Rama or Lakshman never trapped. The unique characteristic of this dancer is "A Fake Transformer"

The 2 outstanding dramatic principles of Surapanakha are 1. Ogress Dancer - acting of aggressive dancing, integrate with elegant queen performance. 2. The Transforming Ogress Dancer representing of mixture of queen and ogress performance, reflect of androgynous characters however, the charming female characters also perform at the same time. Nevertheless, the sense of humor is another character of the performance. The singing line need to synchronize with rhythm and dramatic acting; shining through the face and eyes-sight of dancer.

It was found that, there is a pity of the ogress dancing in Thai classical dance. Though, more paper and seriously research on this issue will create more benefit for the Tradition Thai dance both for the performance of show as well as academic research, in order to adore and tribute the honorable Ogress Dancers who contributed and keep inheriting of Thai Classical Dance.